

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

20. An virtute lubilæi possit Confessarius commutare juramentum solvendi
usuras, aut metu in justo extortum? Et an possit Confessarius virtute
lubilæi commutare vota in favorem tertii facta, nondum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Sacerdoti, de prob. in 6. dicitur potestatem ex privilegio datam ad providendum de maiori praebenda non esse extendendam ad minorem praebendam. Tertio, quia quando conceditur privilegium ad dispensandum in votis, solet in nonnullis concedi etiam ad dispensandum in iuramentis. Signum ergo est, necessarium esse tale privilegium expressum. Haec opinio est satis probabilis.

2. Sed ego contrariae tanquam probabiliori adhaereo, quam tuctur Basilius Pontius *de matrim. l. 8. c. 11. num. 5.* Suarez *de Religione, tom. 1. lib. 6. cap. 14. à n. 19.* Dico igitur delegatam potestatem in votis dispensandi, illaque commutandi, extendi tum ad iuramenta pia absolute facta, tum ad vota iuramento ex proposito confirmata, tum etiam ad vota iurata, tametsi iuramentum & votum eiusdem materiae concomitanter se habeat; & ratio est, quia si solum esset votum, dispensabile esset, etiamsi solum esset iuramentum, ex eo autem quod sint concomitantia illa duo vincula, unum non mutat suam naturam ex confortio alterius; ut si quis teneatur irregularitate ex homicidio casuali, & ex voluntario, haec coniunctio non tollit, quominus possit in casuali Episcopus dispensare iuxta formam Tridentini, & hanc sententiam probabilem vocat Filiucius *tom. 2. tract. 26. c. 9. n. 256.* & Sanchez *ubi supra, c. 54. n. 21.*

3. An vero si facultas delegata dispensandi, aut commutandi, esset limitata ad unicum votum, tunc posset auferri iuramentum de eadem materia illi concomitanter adiunctum. Respondet Suarez *lib. 6. de voto, c. 14. n. ult.* non posse tolli nisi adiunctum accessorie: at vero Sanchez *l. 8. de matr. disp. 2. c. 53. n. 21.* tenet posse vtrumque tolli, & suadet ratio adducta n. 21. quia scilicet sublato voto, seu remissa promissione, tollitur etiam indirecte iuramenti vinculum.

RESOL. XX.

An virtute Iubilaei possit Confessarius commutare iuramentum solvendi usuras, aut metu iniusta extortum?
Et an possit Confessarius virtute Iubilaei commutare vota in favorem tertii facta nondum tamen acceptata, ut v. g. si quis vouerit se daturum Calicem certae Ecclesiae, vel elemosinam certae personae, aut construendam Ecclesiam, &c. sine consensu illius, in cuius favorem sunt facta? Ex part. 5. tr. 12. Ref. 7. aliis 56.

Quae hic est sup. in tr. 3. Ref. 84. & in aliis 5. eius primae not.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Ludouic. de la Cruz, Sanchez, & Suarez, quos citavi in 4. p. tr. 4. resol. 19. quibus nunc addo Layman. *lib. 4. tr. 3. c. 11. n. 8.* vbi docet quod facultas dispensandi in votis, aut illa commutandi, non attenditur ad relaxationem & commutationem iuramentorum, per quae nullum ius parci, cui iuramenta praestantur, acquiritur, qualia sunt iuramenta adiecta contractui, in quo est turpitudinis, vel iniustitia in creditore, ut est iuramentum factum homini solvendi usuras, aut metu extorta.

2. Sed licet haec opinio sit probabilis, non minus probabilem contrariam existimo, quam praeter Trullenck, Ledesma, & Rodriguez, quos in dicta resolutione citavi, tenet etiam nouissimè Bossius *in Iubilaeo selt. 2. cas. 6. n. 4.* vbi sic ait. His tamen non obstantibus non caret magna probabilitate affirmatiua sententia, quod si facultas delegata circa vota extendatur ad talia iuramenta, cum iniuria, vel iniustitia extorta, quia cum per talia iuramenta nullum ius, nullaque obligatio acquiritur homini, cui praestantur, neque etiam secundo; sed tota obligatio oritur, seu acquiritur Deo, qui in testem inuocatur, ac proinde solus Deus sit creditor, teneturque iurans seruare iuramentum solum propter Dei honorem, & intuitu Re-

ligionis, iuramenta videntur verè induere rationem voti, votisque equiparari, & licet iuramenta non sint facta Deo, sed homini, quoad obligationem tamen censentur tanquam iuramenta facta Deo, cum obligent intuitu solius honoris Dei, ergo cui conceditur facultas relaxandi, vel commutandi vota, quibus promissio soli Deo acquiritur, censentur etiam concedi haec omnia iuramenta, per quae soli Deo obligatio acquiritur.

3. Notandum est tamen hic obiter posse Confessarium virtute Iubilaei commutare vota in favorem tertii facta, nondum tamen acceptata, ut, v. g. si quis vouerit se daturum Calicem certae Ecclesiae, vel elemosinam certae personae, aut constructurum Ecclesiam in honorem talis Sancti, &c. In his casibus potest Confessarius dicta vota in alia commutare, sine consensu illius, in cuius favorem sunt facta. Ita Pontius *de matr. lib. 8. c. 8. §. 1. n. 8.* Filiucius *tom. 2. tr. 26. cap. 9. num. 257.* Barbof. *de potestate Episcopi, p. 1. alleg. 36. num. 2.* Moneta *de commutatione ultima volunt. cap. 6. num. 64.* & alij.

RESOL. XXI.

An Confessarius virtute Iubilaei possit absoluerè a casibus Episcopo reseruatis?
Et an hoc etiam extendatur ad casus, & censuras reseruatas ab Episcopo etiam post Iubilaei publicationem?
 Ex p. 3. tr. 4. Ref. 148. aliis 149.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Bonac. *de cens. disp. 1. q. 3. art. 15. n. 10.* Cortolanus *de casibus reseru. p. 1. sent. 3. art. 15. num. 7.* & alij. Ratio est, quia Clemens VIII. in Bulla quadam decreuit, ne vllus prae-textu cuiuscunque privilegij absoluat a casibus reseruatis Episcopo.

2. Sed haec opinio refellenda est, & idèò merito contrariam amplectuntur Zanardus *in direct. part. 1. de sacram. Poenit. c. 2. §. 34.* Floronus *de casibus reseru. part. 1. c. 4. §. 8. n. 7.* Henriquez *lib. 13. c. 14. n. 9.* Vgolinus *de casibus, tab. 1. cap. 10. §. 4.* Valquez *in 3. part. tom. 4. q. 91. dub. 10. n. 6.* Reginald. *tom. 1. l. 8. c. 5. selt. 1. n. 17.* Gratianus *p. 1. l. 4. c. 15. n. 28.* Suarez *de cens. disp. 7. selt. 5. num. 10.* & alij, quia cum in Iubilaeis conferatur expressè absolutio a casibus reseruatis Pontifici, à fortiori censetur concessa facultas absolueri à censuris, & casibus Episcopalis. Et hanc opinionem aliqui, & optimè quidem, extendunt ad casus, & censuras reseruatas ab Episcopo, etiam post Iubilaei publicationem.

RESOL. XXII.

An Confessarius virtute Iubilaei, Bulla Cruciat, aut alterius privilegij possit commutare vota extra Sacramentali confessionem?
Et ita facièdo, an Confessarius peccet mortaliter, per doctrinam, quae in §. 2. huius Resolutionis traditur?
Ex quo etiam inferatur, an Regulares teneantur per se concluso scandalo, obseruare praeccepta Synodalia, & an censuras Synodales per Episcopum promulgata ligent Regulares?
Et deducitur, an verba imperatina continent praecceptum, Et quid dicendum est in Concilio, & Decreto Pontifici, an verba imperatina semper accipienda sint praecceptiua? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 36.

§. 1. Affirmatiuam sententiam esse probabilem, mam & tutam in praxi, satis docui in 3. part. tract. 2. resol. 9. & iterum in 4. p. tr. 4. resol. 8. cum multis titis Doctoribus, quibus nunc addo illos, quos citavi in